

A vasárnapi iskola története

Minden hitvalló egyháztág életében kedves emlék a vasárnapi iskolába járás. A gyermeki hit és az anyaszent-egyház szeretete itt érinti meg először a legfiatalabb nemzedéket.

3. oldal

Személyiségünk ismeretlen oldala

Személyiségünknek van egy tudatos, mindenki számára látható oldala, és van egy láthatatlan oldala, amiről gyakran mi magunk sem tudunk vagy akarunk tudomást venni.

4. oldal

Tömegesen keresztelkednek át a muzulmánok

Az egyházak adatai szerint egyre több, Európába érkezett muzulmán veszi fel a kereszttyénséget. Kérdés: mi áll a növekvő számú áttérési szándék mögött.

7. oldal

HARANGSZÓ

A KIRÁLYHÁGÓMELLÉKI REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET GYÜLEKEZETI LAPJA • 2016. SZEPTEMBER 27. ÉVFOLYAM 18. SZÁM

Szelíd alázattal tanulni

Alázat nélkül nem lehet tanulni. Az alázat ugyanis az, ami a megjobbulásunk felé, vissza az atyai házhoz vezet bennünket. „Minek törekedni a jóra, mikor már úgyis jók vagyunk?” – teszik fel a kérdést mindazok, akik nem akarnak se tanulni, se megváltoztatni semmit az életükben. Ezért aztán a rossz és helytelenül élő és gondolkozó ember könnyen felismerhető arról, hogy nincs benne semmi alázat. Alázat nélkül pedig fejlődni és megjobbulni semmiképpen nem lehet. A felmagasztalás a göggel tiporja le a másikat, a hamis alázat pedig szemrehányással. A megtérés alázata olyan magatartás, amikor úgy akarjuk meggyőzni a mási-

kat, hogy közben magunkat győzzük le. Ez ugyanis felmutatja lelki erőnket: aki magán győzni tud, az másokkal szemben is erős tud lenni. Ezért aztán az alázatos ember mindig nagyobb kihívást jelent a gögös ember számára, mint egy másik gögös ember. Mert a gögöt nem az alázat táplálja, hanem a másik csodálata, az alázat viszont az irgalom csendjében gyönyörködik. Az igazi alázat nem keresi a maga hatalmát és erejét, hanem szeretettel töltkezik meg. A szeretetteljes alázat pedig egy igen ritka tulajdonságot vesz fel: szelíd lesz. Induljanak el gyermekeink ezzel a lelki-lettel iskolába!

Haza vezető út

A városi ember hamar megfárad, korán öregszik, nyűgös, stresszes, összevont szemöldökű, rideg tekintetű. Pedig valamikor mindenki a béke, a csend földjéről indult útnak: ki munkába, ki csak úgy, szerencsét próbálni a nagyvilágba.

A kommunizmus gyárak füstjét, gépek zaját adta cserébe a munkahelyért. Aztán nem vettük észre, hogy szűk lett a panelek betonkalitkája, pocsolyás a vizünk, kemény és penészes a kenyérünk. Felcseréltük a tiszta levegőt, a falusi csendet csatornabűzre, szirénázásra, autódudálásra. Otthagytuk a fűszeres illatú füvet, tele vadvirággal, egy-egy betonládába ültetett rózsatő kedvéért.

De lám, lassan visszafelé is megtaláljuk az utat. Előbb csak egy kis falusi hétvégi házra vágyunk, melynek udvarába ki lehet ülni, kertet, virágot öntözni. Aztán, a hétvégi visszaút egyre kellemetlenebbé válik. Ahogy elérjük az ipari zónát, gázkeverék tódul be az autó ablakán, alattunk szennyvíz hömpölyög a kis patak helyén...

Éppen egy tavaszon történt. Visszaszállt falura az első városiakó fecske, aztán több is követte. Egyszer csak valaki elindult nyugalmat keresni, házat venni, majd mások is jöttek, meglelni az ősi otthon élményét, a várostól távoli csendet. Sokan csupán hétvégi otthonokat keresnek, mások végleges fészket. (folytatás a 2. oldalon)

Haza vezető út

(folytatás az 1. oldalról)

Jön a tanár, a doktor, a szerkesztő, a mérnök, a gyári munkás, és lassan beépülnek a közösségbe: barátokat szereznek, kapcsolatokat teremtenek. Később egyházfenntartók lesznek.

A Mérnök úr is házat vett egy szilágysági falucsában: a legrégebbit, de számára a legszebbet. Lassan visszafelődött falusivá, mert a falu igazi barátja lett, nemcsak éjjeli vagy alkalmi lakó. Rájött, hogy elfogyó, kiöregedő falvainkban nagyon kell a városi barát: az odafigyelő, a beteget szállító, a figyelmes, a szóba álló és ráérősen beszélgető, friss híreket hozó, tanácsot és tiszteletet adó. Szántatott, krumplit vetett, kapált, kaszált, barátkozott és otthon volt a kevesek, a világ által elhanyagoltak közösségében. Autója a falu és város közötti úton sohasem járt üresen, mert mindig hozott és vitt valakit az úttalan utakon. Zsebéből sohasem hiányzott a lista: kinek mit kell a városból hozni, elintézni.

Ha nagybeteg kellett éjjel beszállítani, vagy ha elakadt valaki az úton, azonnal indult.

De a „Mérnök úr” már nemcsak hétvégi pihenésnek, hanem örök nyugalóhelynek is választotta magának a falut. A völgybe megbújt falucska aztán hálás volt azért, hogy benne nemcsak a csendet, a falusi romantikát, a szilágysági szőlősdomb szelídségét látta meg, de sorsában osztozott végső nyugalomában.

Mert az nagy megtiszteltetés egy falu számára, ha az egykori város lakó idegen éppen ebbe az elárvult közösségbe vágyjon. Mert elég egy szikra, hogy az élet tüze újból égjen a szemekben és lelkekben. Elég egy jó ötlet, mely tovább lendíti a közösséget, mivel jobb a jót utánozni, mint a rosszat.

Hány pusztuló erdélyi falut menthettünk volna meg, ha Zilabról, Kolozsvárról, Nagyváradról örökbe fogadjuk őket, ha odafigyelünk a kiöregedő településekre, legalább egy hétvégi ház, egy hétvégi pihenő erejéig?

Mert nincs annál szomorúbb és megrendítőbb látvány, mint amikor egy-egy omladozó ház megtört fényű ablakai még egyszer s utoljára életet sóvárogva néznek utánunk. Kertjében még ősi ösztönből minden tavasszal kivirul a bazsarózsa, az elvadult borostyán. Óriássá nőtt diófáin még egyszer füttyversenyt tartanak a rigók.

Látszik, hogy itt minden arra vár, hogy belépjen udvarára az Ember. Hiszen érte nő, számára hajt, virágzik, érik be minden.

VERES PIROSKA

Engedelmes tanítvány

„Az én Uram, az Úr olyan nyelvet adott nekem, hogy beszédemmel erősíteni tudjam a megfáradtat; minden reggel fölébreszt, serkenti fületem, hogy hallgassam, miként a tanítványok.” (Ézs 50,4-5)

A tanítvány együtt élt a mesterével, a tanítójával. Közösségben volt vele, bensőséges kapcsolatban. Így tanulta meg, hogy mikor és hogyan kell szólnia, mit kell és miképpen cselekednie.

Tanítványnak valod magad? Minden biznnyal, hiszen keresztyén vagy, Krisztus követője, vagyis tanítvány. Milyen közösségben vagy a Mesterrel?

Azt is tudnunk kell, hogy a tanítványnak nem mindig boldog az élete, a szolgálata. Sok probléma, gond van az életünkben. Bűneink reánk nehezdednek. Bűnbánatot tartva azonban megtapasztaljuk, hogy Isten Jézusért megbocsát nekünk és így, a bűnbocsánat után nagy békességgel és buzgalommal szolgálunk az Isten dicsőségére.

Elszomorít bennünket, hogy annyi ember nem veszi komolyan Jézust. Sokan megmosolyognak bennünket, ha arról beszélünk, hogy mi Benne bízunk, és Őt követjük lélekben. Lehet, hogy éppen a családotban van ilyen ember, vagy a gyülekezetben. A munkahelyen is és a világban is találkozhatunk olyan emberekkel, akik bánatot okoznak nekünk, amikor látjuk hitetlenségüket vagy szeretetlenségüket.

De sokan megfeszítik ma is az Úr Jézust! Bűneikkel, engedetlenségükkel, közömbösségükkel! S ez elszomorít bennünket, éppen úgy, mint az emmausi tanítványokat.

EMMAUSI TANÍTVÁNYOK

Jézus értelmet tud adni az életünknek, a mai tanítványok számára. Jézus értelmezi az eseményeket. Megmagyarázza a tanítványoknak és nekünk, mai tanítványoknak, is a nagy-pénteket, de a húsvétot is. Jézus nélkül, az Ő vigasztaló és éltető szavai nélkül csak depresszióba, búskomorságba esnénk.

Aztán megérkeznek. Haza. Már alkonyodik. Mindjárt este lesz. Behívják Jézust, és amikor megtöri a kenyeret, megismerik őt. A teremtő kéz ismerős nekik, hiszen ezek a kezek törték meg a kenyeret az ötezer ember számára. Jézus eltűnik előlük, de ők nagy sietve mennek vissza Jeruzsálembe, hogy elmondják: Jézus él, találkoztak Vele! Az sem baj, hogy éjszaka van már, az sem baj, hogy egész nap gyalogoltak és fáradtak!

Csak az válik igazi tanítvánnyá, akinek az élete alkonyatba hanyatlott, de visszahozta onnan Jézus, és értelmet adott életének.

Hányszor átéltük már mi is ezt a helyzetet. Annyira nagy volt a fájdalunk, hogy nem ismertük fel Őt, de kivont bennünket is életünk alkonyából, és értelmet adott életünknek.

A tanítvány ugyanis nem csak az elhívása pillanatában lehet az Úr közelében. A tanítvány együtt él, együtt vándorol Mesterével, és

hallja, amint megbízza Őt a Mester. Éppen úgy, ahogyan olvastuk Ézs 40,1-11-ből. A tanítványra fontos feladat hárul: vigasztalni kell az elszomorodott, a fogságban levő népet. Isten népe akkor a babiloni fogságban volt. Mi pedig a bűn és a Sátán rabságában.

Van viszont szabadulás a rabságból a Szabadító Úr által. Van bűnbocsánat! S aki ezt átélte a bűnei megvallása és elhagyása után, az már boldogan készíti mint tanítvány az Úr útját a másik ember felé. Bűneink völgyéből felemelkedve Isten Szent Lelkének erejével és hegyeink magasságából leszállva, levetkezve gögös óemberünket, találkozhatunk mi is és mások is az Urunkkal. Hatalmas Ő, s mégis szelíden legeltet bennünket az élet legelőjén, és vezet bennünket az élet forrásához. Vagyis Önmagával elégít meg bennünket. Így erősít meg bennünket először mint megfáradtat.

SZÜNTELENÜL FIGYELNI

Az igazi tanítvány tudja, hogy minden reggel, vagy ahogy az ősi szövegben olvassuk: hajnalról-hajnalra figyelnie kell az Isten szavára, Igéjére. Csak így, ha Reá hallgatunk, minden egyes reggel, már jó korán, akkor tudunk erőre kapni és erősíteni aztán a többieket is. Az Úr megnyitja a tanítvány, a szolga fülét, hogy megtanítsa a szolgálatra. Vagyis szolgálatra rendel az Úr.

Az Igében azt is olvastuk: „Az Úr Isten megnyitotta a fületem és én nem voltam engedetlen, hátra nem fordultam.” (Ézs 50,5). Nagyon kell vigyázni a tanítványnak, hogy amikor reggelente hallja az Úr szavát, ne legyen engedetlen. Sőt, sokkal inkább, minden idegszálával arra törekedjen, hogy az Úr akaratát cselekedje, Igéje szerint éljen, mert csak az ilyen szolgálatnak van értéke. Az engedelmes nagy fontos a tanítványi szolgálatban. Ámos próféta is erre hívja fel a figyelmet: „Ordít az oroslán: ki ne rettegne? Az én Uram az Úr szól: ki ne prófétálna?” (Ám 3,8). Amit Isten szól, azt kell tovább adni a megfáradtának, de azt tovább kell adni. Különböng engedetlen tanítvánnyá válik az ember.

Az Úr valóban könyörült a töredelmes szívű és engedelmes lelkű embereken. Elküldte egyszülött Fiát e világra. Jézus azért jött s áldozta fel magát a kereszten, hogy a megtört szívűnket helyrehozza, bekötözze, és célt és értelmet adjon tanítványi szolgálatunkban.

CSOMAY ÁRPÁD

A vasárnapi iskola története

Minden református hitvalló egyháztag életében kedves emlék a vasárnapi iskolába járás. A gyermeki hit és az anyaszentegyház szeretete itt érinti meg először a legfiatalabb nemzedéket.

Az istentiszteleten való részvétel és a Szentírás tanulmányozása azonban nem volt minden időben könnyen „hozzáférhető” az emberek számára.

A tanulás lehetősége a késő középkorig csak a gazdagok csemetéi számára volt megfizethető, vagy azoknak, akik taníttatása egy-egy mecénás számára később „megtérülő befektetést” jelentett. A külföldi egyetemekről hazatérő diákok itthon aztán tovább kamatoztatták megszerzett ismereteiket. Az erdélyi lelkipásztorképzés (és nemcsak) évszázadokig így működött.

Elsőként I. Frigyes Vilmos porosz király vezette be az általános tankötelezettséget 1717-ben, és indította el az állami ingyenes közoktatás útját. Évszázadokon keresztül az egyház játszotta a vezető szerepet az oktatásban, melynek szervezeti felépítése is az egyházihoz igazodott. Az állam csak fokozatosan vette át az egyház szerepét.

Magyarországon először Mária Terézia (1717-1780) avatkozott be az iskolák életébe az ún. *Ratio Educationis* (1777) törvénnyel, amivel királyi felségjognak nyilvánította a magyar iskolaügyet. Persze ekkor még Magyarországon egyetlen állami iskola sem működött, ami jól mutatja, hogy a királynő tulajdonképpen az egyházi fenntartású iskolák belső életébe kívánt beleszólni, ráadásul úgy, hogy anyagi támogatást egyáltalán nem biztosított a rendelkezések megvalósításához. Később II. József (1741-1790) már szigorú büntetés terhe mellett kötelezte a szülőket, hogy 6-11 éves kor közötti gyermekeiket iskolába járassák.

A tankötelezettség a felvilágosodás „merj a magad értelmére támaszkodni” gondolatából nőtt ki. Az emberek racionális gondolkodása azonban az ésszerűsége hivatkozva fokozatosan kiszorította a babonákkal együtt a teljes vallásosságot is. Kálvin idején Genfben a tanítás elején és végén imádkoztak, hazaindulás előtt pedig gyakorlásként mindig elmondták az Apostoli Hitvallást és a Tízparancsolatot. Zsoltárokat énekeltek, tanulmányozták a Szentírást, de ami a legfőbb dolog volt: keresztyén szellemiségre nevelték a tanulókat!

Ebben az időben még nem volt külön hittanóra, vasárnap délben az istentiszteleti keretek között fektettek hangsúlyt a hit fejlődésére (ismeretek bővítése) és megvallására-megélésére. A társadalmi viszonyok fokozatos változásával azonban az „igehirdetés és az iskola” lassan-lassan elváltak egymástól.

Az 1700-as évek végén, a dél-angliai Gloucester városában élt Robert Raikes (1736-1811) nyomdász és laptulajdonos, akit különösen megérintett az emberek sorsa. Raikes szociális témákat felölelő cikkeiben a

szegénység tüneteit boncolgatta: a börtönrendszer körülményeit, az alkoholizmust, illetve a szegény (főleg a kéményseprő-) gyerekek nehéz sorsát tette szóvá. Egy vasárnap reggel templomba igyekezve az utcán tomboló gyerekekre lett figyelmes. Megtudta, hogy azért rosszközdnek az utcán, mert nincs hova menniük. Legtöbbjük egész héten át a közeli tintagyárban dolgozott, ezért csak vasárnap voltak szabadok, ilyenkor aztán kitombolták magukat.

Thomas Stock tisztelettel együtt hamarosan vasárnapi foglalkozásra gyűjtötte az 5-15 év közötti gyerekeket, ahol írni, olvasni, számolni tanították őket. Bibliai történeteket ismertek meg, énekelni és imádkozni tanultak, tiszteletre és rendre tanították őket. Sivár, kicsi életük értelmet nyert Krisztus szeretetének közelében. Az 1780-as évek végén még gúnyolták őket (Raikes rongyosainak iskolája), de 1831-re egész Angliában bevezették a vasárnapi iskola intézményét, majd a század folyamán szerte Európába – így Magyarországra is – eljutott a mozgalom.

VASÁRNAPI ISKOLA A 19. SZÁZAD VÉGÉN MAGYARORSZÁGON

A vasárnapi iskola célkitűzése az idők során megváltozott, a gyermeket elsősorban a belső elkallódástól igyekeztek megóvni, mivel a gyermek-istentiszteleteket, a vallásoktatást és a konfirmációt a mély vallásos meggyőződés kialakításához elégtelennek ítélték. (Id.) Victor János a vasárnapi iskolát úgy határozta meg, hogy „ez olyan intézmény, hol a gyermekekben a biblia megismertetése által ébreszteni akarják a lelkiéletet, ahol megismertetik velük a legjobb gyermekbarátot, a Jézus Krisztust.” Többen hangsúlyozták, hogy a vasárnapi iskolát el kell különíteni a gyermek-istentiszteletektől és a vallásoktatástól, bár szükség esetén pótolhatja azokat. Egyedül a vasárnapi iskolát tekintették missziói cselekedetnek, mivel a másik két oktatási formától eltérően ez önkéntes alapon szerveződött.

A 20. század elején a lelkipásztorok és a hívek, a belmisszióra gyanakvóan tekintőket is beleértve, az egyre inkább elvallástalanodó világban a gyermekmissziótól remélték az egyházak életben maradását, illetve megújulását. Ez az összhang eredményezte a mozgalom gyors kibontakozását, a munka támogatottságát a magyar református egyházban.

Vasárnapi Iskola Magyarországon

Magyarországon 1882-ben indult el a vasárnapi iskola, Biberauer Irma 15 éves konfirmandus leányka tartotta, aki komoly felelősséget érzett a kortársai iránt.

Ezen felbuzdulva Szabó Aladár budapesti teológus vasárnapi iskolát szervez a környékükön lakó gyerekek között, mely munkába bekapcsolódott több más teológustársa is. A lelkipásztorok kötelességévé azonban csak 1933-tól vált a gyermekek vasárnapi oktatása, addig inkább kedvtelésből vállalt munka volt.

Az 1920-30-as években a vasárnapi iskolát kezdték összetéveszteni a gyermek-istentisztelettel, ami új megközelítésbe helyezte a gyermekek egyházi nevelését is. Imre Lajos (1888-1974), kolozsvári teológiai tanár, neveléstudós szerint a (kimondottan) gyermekek számára tartott istentisztelet célja nem lehet más, mint a gyermekek bevezetése a közösségi istentiszteletbe (*A vasárnapi iskolai munka alapelvei* című tanulmányában, Út folyóirat, XV. évf.).

A gyermek-istentisztelet mai célkitűzései között a Biblia megismertetése, az ünnepekbe való bevezetés, az imádságok és énekek begyakorlása mellett nagy hangsúly kerül a szimbólumok megértésére, a liturgia elemeinek megismerésére, illetve a keresztyén értékek tanítására és gyakorlására is, hogy a fiatal végül gond nélkül betagoľódjon a felnőtt istentiszteletbe.

Napjainkra a vasárnapi iskola egyre inkább egyfajta gyülekezeti vallás-„oktatásra” kezd hasonlítani, ami az iskolai vallásórák mintáját követi. A gyermek-istentisztelet talán olyan áldásos lehetőség lehet a jövőben, melyen a (gyermek)kornak megfelelő igemagyarázat (egyszerű megfogalmazás, érthető képek, könnyen megjegyezhető főüzenet) és a liturgiai elemekkel (kötött imádságok, áldás) való ismerkedés könnyebben és hatásosabban Krisztushoz és a gyülekezeti élethez vonzza csemetéinket.

A vasárnapi iskolai oktatás mára szerteágazó. Számtalan egyesület és alapítvány szervezi és támogatja a gyerekek gyülekezeti életbe való belenevelését. Nagy szükség is van erre, hiszen amíg a mai iskolai hittanórák az ismeret átadásánál (bibliaismeret, egyháztörténet) többet nem igazán tudnak megvalósítani, addig a vasárnapi iskola mindig is a Jézussal való személyes „ismeretségre” helyezte a hangsúlyt, ami élővé teszi hitünket.

Menjen-e táborba a gyermek?

Amikor kisdíák voltam, kevés szülő vitte a gyereket nyaralni, így egy-egy gyerektábor nagyon különleges dolognak számított. Kiváltságos volt, aki táborba mehetett. Remek lehetőség volt otthonról kicsit kiszakadni, kis diákcsínyeket elkövetni, amit otthon soha sem tudtak meg.

A szülők örömmel engedték a gyerekeket, hadd szokja a gyerek az életet. Hazaérve pedig nagyokat lehetett nevetni a viszontagságokon.

Ma már kicsit más a helyzet. Akkor küldik a gyereket táborba, ha valami különleges van benne: ha tanítanak angolul, vagy lehet lovagolni, vagy tanítanak táncot, és egy hét után sok szülő elvárja, hogy egy hét után okleveles angoltudós, díjlovagló vagy néptáncos jöjjön haza. Persze, amikor elindul otthonról, a csemetét összekötik a mobiltelefonnal, és naponta megkérdezik tőle, jó-e az enni-való, nincs-e valamire szüksége, minden az akarata szerint történik, és ha esetleg nem, akkor már következő nap autóval odaállnak a kapuba, és nagy szemrehányások közepette közlik a tábor szervezőkkel, hogy a gyermek éhezik, bekenték fogpasztával, elvették a méregdrága mobilját, vagy mosogatni küldték, és haladéktalanul elviszik haza.

Mi a gyermektábor haszna? Hogy az elkényeztetett, mai gyerekek szokják a közösséget, az életet, ahol nem minden az óhajuk szerint történik, ahol a szalma-krumplin és a csokis kiflin kívül is létezik még enni-való. A gyülekezetek által szervezett gyermek és ifjúsági táborok a maguk egyszerűségében és közvetlenségében, a keresztyén vezetők felügyeletével a mindennapok gyakorlatával készítik fel a jövő nemzedéket a közösségi életre.

A gyerektáborok közösségeket hoznak létre, a gyerekek alkalmazkodóképessége fejlődik, keresztyén táborokban rendet és fegyelmet tanul, valamint Istenről tanul, aki szeret minket, de vannak elvárásai velünk szemben.

Szerintem a gyerektáborok nagyon hasznosak egy gyermek életében, és ha még ezen felül tanul is valamit, az még inkább a javára válik. Viszont ha megtanul viselkedni és beilleszkedni, az már elég.

Bátran engedjük táborba a gyermeket, és ne hozzuk haza két nap után, hiszen majd, amikor a saját lábára áll, nem védhetjük meg mindentől. Tanítsuk meg inkább az életre.

TÓTOS BEÁTA

Személyiségünk ismeretlen oldala

Milyen vagyok én? Ki is vagyok én? Hogy állok azokkal a sunyi kis hazugságokkal, amit nem vallok be senkinek? Hogy lehet, hogy utcán mosolygó és facebookon pózoló párok lakásából gyakori veszekedés hangzik?

Személyiségünknek van egy önmagunk számára tudatos, és sokak számára látható oldala, és van egy láthatatlan oldala, amiről gyakran mi magunk sem tudunk, vagy nem veszünk róla tudomást. Amikor azt mondjuk magunkról, hogy „én szép vagyok”, „én anya vagyok”, „én okos vagyok”, én „jót” cselekszem, akkor személyiségünk látható oldaláról beszélünk, arról, amivel azonosítjuk magunkat.

Ránk, emberekre nagyon jellemző az igazunk, az értékrendünk és a meggyőződéseink védelme, emiatt azzal, amivel azonosítottuk magunkat, azt szép lassan kezdjük értékesebbnek látni, mint a kirekesztett vonást, illetve a kirekesztett tulajdonságokat látjuk egyre sötétebbnek, haszontalanabbnak.

Ha tehát minél jobbnak, szorgalmasabbnak, okosabbnak és szebbnek látom magam, és erre építem az önértékelésem és az önbizalmam, akkor mindent és mindenkit rosszabbnak, kevesebbnek és értéktelenebbnek tekintek, aki szerintem lassúbb, butább vagy szerényebb külsejű nálam.

A kizárt vonások és tulajdonságok, a valóság elutasított részei – minden, amik és amilyenek nem akarunk lenni, amit magunkban nem látunk, vagy nem akarunk meglátni – képezik személyiségünk láthatatlan oldalát, vagy, ahogy Jung nevezte: az árnyékszemélyiségünket.

Az árnyékszemélyiségünk amiatt „veszélyes”, mert a sajátunk, anélkül, hogy ismernénk vagy tudnánk róla, és minél inkább megpróbálunk elbújni előle, annál jobban rákényszerít bennünket arra, hogy foglalkozzunk vele.

HOGYAN MŰKÖDIK AZ ÁRNYÉKSZEMÉLYISÉG?

Az árnyékszemélyiség nagyon ravaszán működik. Mintha azt mondaná: „Nem akarsz elfogadni belül? Akkor majd jövök kívülről!” Ezért van az, hogy az életben gyakran olyan emberekbe botlunk bele, akik kifejezetten irritálnak, félelmet vagy elutasítást keltenek bennünk, és hogy a legjobb szándékunk és legnagyobb erőfeszítéseink ellenére sem úgy sülnek el a dolgok sokszor, ahogy szeretnénk, hogy újra és újra ugyanabba a gödörbe esünk bele.

A legnagyobb félelmeinket, hibáinkat másokra vetítjük ki. Persze a legtöbbször mindezt úgy éljük meg, hogy a világ a gonosz, az emberek a kiállhatatlanok és az ellenségesek. Ám a valóságban mindenki önmagával küzd, csak a kívülágban vesszük fel a harcot a saját hibáinkkal.

Árnyékszemélyiségünket sokkal könnyebben és gyakrabban felismerhetjük, mint gondolnánk, ha megfelelő nyitottsággal és kellő önkritikával (és nem önitélkezéssel és önmínősítéssel) fordulunk felé.

Az egyik legjobb önismereti módszer az, ha megfigyeljük saját környezetünket, s azokat az eseményeket, amelyekkel rendszeresen konfrontálódunk. Vedd sorra: Másokban utált tulajdonságok, viselkedési módok. Ki az az ember, aki zavar, aki irritál, akitől a falra tudsz mászni, akikkel rendszerint konfliktusba keveredsz? Miért? Mi az a tulajdonság, személyiségvonás, vagy viselkedési forma, ami ennyire dühít, zavar, ellenérzést kelt? Gátló élethelyzetek, események. Melyek azok az események, amelyek többször megisméltódtak az életedben?

Félelmek. A félelmeink különösen jól tükrözik azokat a dolgokat, amivel nem akarunk szembesülni. Betegségek. Talán a legsúlyosabb eszköz, amivel az Árnyékszemélyiség arra kényszerít, hogy foglalkozzunk vele. Másokban utált tulajdonságok, viselkedési módok, a félelmek, a betegségek tükrök. Ám ezek a tükrök csak akkor segítenek, ha hajlandók vagyunk felismerni magunkat benne.

NEM MÁS EZ, MINT A BŰNEINK!

Ha a hit szemével nézünk, akkor nem árnyékszemélyiségnek hívjuk, hanem nevének nevezük: ez a bennünk levő rossz, amivel nem akarunk szembesülni. Ezért van ma annyi „jó” ember, aki nem hibázik, és akivel csak úgy megtörténnek a rossz dolgok, mert más a rossz. Mert a bennünk levő rosszal nem nézünk szembe. Tetszik nekem Jung megnevezése, hogy árnyékszemélyiség, hiszen tényleg az árnyékban van, és onnan egy-egy óvatlan pillanatban támad. Elég, ha nem hallgatunk Isten Lelkének bennünk megszólaló szavára, és már hibáztunk is. Mert a dicsvágyunkon és a hiúságunkon keresztül fog meg bennünket a kísértés!

Isten szava, már aki ezt meghallja, szerénységre, alázatra, segítőkészségre tanít bennünket, és mindig óv a sötétben rejtőzködő bűneink, kísértéseink ravaszágától. Az Istennel való beszélgetés nem igazán „menő” a „valósítsd meg önmagad” és a „te vagy a világ közepe” korszakú 21. században.

Jézus pedig azt mondta a tanítványainak, amikor tüzet kértek a samáriai falura, hogy „nem tudjátok, minémű lélek lakik bennetek”. Bizony, bizony, Jézus látta az árnyékszemélyiséget, vagyis a bennük lapuló rosszat, mely időnként feltört.

Mikor önvizsgálatot, bűnbánatot tartunk, keressük meg az árnyékszemélyiséget is. Ott lapul mindenki benn.

TÓTOS BEÁTA

A nagyszalontai József Ház Idősothton

A múlttal való szembenézésről, feldolgozásról, hittel párosult elfogadással szól az idős ember élete, különösen akkor, amikor kiszakad a megszokott környezetéből – akár egyedül, akár családja körében élt addig, amíg meg nem érkezett az Idősothtonba.

A hely megnevezése már magában hordozza azoknak a személyeknek a lakóhelyét, akik ide beköltöznek. De ki az idős? Milyen számára ez az új otthon? Otthona lesz-e valóban az a szoba, ahova beköltözik egy számára idegen társ mellé? A lélek mélyeségek kútjából kerülnek elő emlékek, érzések, legtöbbször fájdalmak, kevesebbszer örömmel és meglepődéssel átél, elmondott élettörténetek. A múlt eseményeinek olyan lezárása az Idősothtonban eltöltött idő, ahonnan viszont az örökkévalóság távlatára nyílnak meg az igazán hitben élő, nem csupán vallásos ember számára.

Nem véletlen tettem fel a kérdést, hogy ki az idős, mert él az otthonban két 43 éves sérült férfi, akiknek szülei már nincsenek, ezért rokonságuk itt talált számukra biztonságos elhelyezést, ahol valóban törődnek velük, és nem utolsó sorban szeretik őket. Az idős kor évek szerint meghatározva 70 éven túl kezdődik, de van nekünk 99 éves Anna nénink, aki csodálatos belső békéjével, derűjével, humorával még véletlenül sem látszik annyinak.

Sajnos különféle – korán jelentkező – betegségek miatt van olyan anya vagy apa nem sokkal túl a hatvanon, akit a családja ebben az Otthonban gondolt megnyugodva elhelyezni. Sokakban nagyon téves az a felfogás, hogy az Otthonba elhozattal „megszabadult” tőlük a család. Bármennyire is furcsa, éppen ezáltal tudnak szeretettüknek a legtöbbet megadni, hisz állandó, napi huszonnégy órás odafigyelésben részesülnek. A már több ideje itt lakók, előbb-utóbb belátják, hogy saját otthonukban sem volt ilyen teljes a gondoskodás, a rájuk figyelés. Többeknek gyermeke dolgozik külföldön, de amennyiben itthon dolgozik is, szinte minden itt lakó hozzátartozója olyan elfoglalt, hogy a családban nincs olyan személy, aki állandóan a gondozásra utalt családtaggal tudna lenni. Arról nem beszélve, hogy az egyedül lét minden betegséget meghaladó szenvedés.

EGYÜTT KÖNNYEBB

Az Otthonnak nagy előnye a közösség, amelyben érzi az itt lakó, hogy törődnek vele, számon tartják, fontos másoknak is. S hogy a közösség ne csupán együtt élő emberek társasága legyen, hanem formálódjon és gyülekezeti közösséggé alakuljon, ennek kialakításában van nagy feladata, de számtalan lehetősége is a lelkeseknek.

Ebben az egyedüli segítség, természetesen az önkéntes segítők bevonása mellett is Isten munkálkodó ereje, alakító hatalma. A mindennapi Ige vezetése, amelynek nyomán felismerni, ráérezni lehet arra, kinek szükséges egy-egy éppen kellő bátorítás, vigasztalás, meghall-

gatás vagy tanácsolás. Imádsággal elvonulni a „belső szoba csendjébe” a hétköznapi otthonról kapott rossz hírére – beteg gyermek, unoka, testvér, családi gondok, stb. –, hogy lelkierőt kapjon a fizikailag gyenge ember. Nem utolsó sorban éppen a testében gyenge beteg döbbenjen rá arra, mit jelent az „Elég néked az én kegyelmem” Pál apostol szerinti ereje, ami soha nem csupán felszínes idézés a Szentírásból, hanem a valóságban megtapasztalt, megélt erőforrás, ami erősíti az imádság titokzatos módján azt, akiért ez történik.

A vasárnaponkénti istentisztelet áldás az Otthonban élők számára. Akik saját lakóhelyükön már rég nem tudtak templomba eljárni, itt még ezt a többletet is ajándékba kaphatják. Tolókocsis beteg, kerekas vagy keretes segédeszközzel járó idős vehet részt minden vasárnap az igehirdetésen. Ezen túlmenően megtartjuk a bűnbánati heteket, imahetet meghívott vendégekkel, a különféle imaalkalmat – bibliaóra, nemzetközi világ imanap, imaéjjel.

VIDÁM KÖZÖSSÉG

Ezek mellett alkalom nyílik a vidámságra is a farsangi mulatságon, ahol zenész húzza a talpalávalót, és adott esetben a járókeret a táncpartner. Szerveztünk nótastet, amikor sorba énekeltük mindenki kedvenc nótáját, örökzöld dallamok csendültek fel. A kultúra sem marad ki – minden évben megtartjuk a magyar kultúra napját, a költészet napját, jeles évfordulókról emlékezünk meg. Soha nem marad el Nagyszalonta híres szülöttjére való emlékezés, Arany János születése-halála évfordulóján.

Az Otthonban megvalósult minden esemény által, egyúttal páratlan lehetőség is van „készülni, felkészülni arra az Útra”, amelynek iránya felfele mutat, és az egészen más „jövőt” készíti elő. Itt mindenki meghívást kap a mennyei vendégségre. Ám az is nagyon komolyan elhangzik, már „csak idő” kérdése – s ebből talán érzékelhetően kevés maradt –, kinek, mikor jön el az ideje, amikor „meg kell jelenni a Krisztus ítélőszéke előtt, hogy ki-ki megjutalmaztassék aszerint, amiket e testben cselekedett, vagy jót, vagy gonoszt.” (2Kor 5,10)

Mindezekért legyen dicsőség, tisztesség és hálaadás az örökkévaló Istennek.

ARDAI ERIKA, öregotthon- és kórházlelkész

Ismeret és bizalom

Az agyban van egy úgynevezett hiszékenység-kételkedés központ. Amikor a felnőtt információt olvas vagy hall, először elhiszi, aztán folyamatosan feldolgozza, elemzi az újdonságokat. Majd elkezd folyamatosan kérdéseket feltenni az információ igazságtartalmával kapcsolatban. Ez a rész felelős a kételkedésért.

Az agynak ezen területe fejlődik a legtovább, és kezd el a leghamarabb leépülni. Ez a hanyatlás teljesen normális folyamat, és azért nem annyira tragikus. Az ember hatvanas éveitől kezdve egészen a kilencvenesekig bármikor előfordulhat. És ez csupán annyit jelent, hogy a gyerekek és az idősebbek kevésbé hajlamosak a kételkedésre, az információk igazságtartalmának a megkérdőjelezésére. Ezért is csapják be olyan sokszor éppen őket...

A reklámhirdetések, illetve a maguknak egyre nagyobb szavazótáborot biztosítani akaró politikusok arra alapoznak, hogy azt hiszem el, amit szeretnék. Az önmaguk számára egyéneket meggyőzni akarók igyekeznek úgy megfogalmazni ajánlataikat, ígéreteiket, hogy az az emberek igényeinek, vágyainak, szükségleteinek feleljen meg. Magyarul: olyasmivel kecsegtetnek, amit szeretnénk.

Érdekes, de sok esetben az ember valahol még tudja is, hogy hamis, vagy legalábbis halovány valóságtartalmú ígéretekről van szó, de mégis elhiszi, mert el szeretné hinni. Hagyja, tudatosan hagyja, hogy becsapják. És ez a legtöbb esetben valahol némi lustaságot, kis tehetetlenséget és hiúságot takar.

Így működik a Gonosz csábítása is. Mennyi hazugságra rávett már bennünket a Sátán! És csak azért, mert nem figyeltünk az egyetlen biztos pontra, Isten kijelentett Igéjére. Ez az egyetlen tévedhetetlen út, amelyen már olyan sokan jártak előtünk!

De van még a tudás állandó gyarapítása is. Nagyon fontos minden életkorban az önálló gondolkodásra és Isten akaratának személyes megértésére való sarkallás. Erre neveljük gyerekeinket, de erre bátorítjuk az idősebb generációkat is, hiszen az ő tapasztalatukkal önálló gondolkodásuk révén számos megoldást adhatnak az új nemzedékek problémáira. És a legfontosabb ellenszer a hiszékenységre, a hit a Változhatatlanban mint összehasonlítási alapon. Ez biztosan megóv önmagunktól és mások hitetésétől egyaránt.

G. LEVENTE

Családfák

Nyáradszereda után egy óriási dombon átkelve érkezünk meg Rigmányba. Az erdővel körülvett falu egy ismeretlennek aligha mond annál többet, mint hogy varázslatos környezetben helyezkedik el. A környékeliek azonban tudják, hogy azon egyetlen romániai (de talán a világon sincs párja) település, amelyikben minden családnak el van készítve a családfája.

A faluban egyetlen templom van: a református. Más felekezetek nincsenek. Buksa Ferenc lelkész pásztorkolja az egész falut. Tőle tudom meg, hogy évekkal ezelőtt – amikor az első gyermeküket várták – hozzáfogott a családfája elkészítéséhez. Akkor talán még ő sem gondolta, hogy a családfakutatás milyen fontos helyet kap majd az életében. Azóta nemcsak a saját családfáját, hanem az egész gyülekezetét is elkészítette.

A kutatások során nemcsak a nevek és dátumok kerülnek elő, sok ismeretlen információ kiderül az ősről. Megtudhatjuk azt, hogy évszázadokkal ezelőtt milyen társadalmi rangsorban helyezkedett el, milyen vallású, vagy épp milyen nemzetiségű volt egy-egy felmenőnk. A saját őseink múltját kutatva pedig hiteles ismereteket szerzünk szülőföldünk történetéről is. Nyitott könyvként tárulnak elénk, hogy melyik évszázadban milyen más etnikumokkal keveredtek őseink.

A kutatások során számtalan család származása került a lelkész látókörébe. Bármilyen hihetetlen, a dokumentumok azt bizonyítják, hogy mi, erdélyiek vérokonyságban vagyunk. Ahogy egymással beszélgetünk, régi történetek hangzanak el. A lelkipásztor többek között mesél arról, hogy hogyan érintette a lakosságot a tatárjárás. Nőket és férfiakat vittek el fogságba. Az emberek az erdőben rejtőzködtek el, rejtették el gabonatermésüket vagy éppen nemesi oklevelüket.

Közben végignézzük a gyülekezeti teremben elhelyezett helybeliek családfáit. Magamban arra gondolok, hogy milyen szerencsések mindazok, akik ehhez a közösséghez tartoznak. Olyan lelkészük van, aki nemcsak a mindennapjaik felett örökdi, de a saját őseik múltjával is szembesítette őket. Sok fáradságos munkától kímélte meg a közösséget, amikor elkészítette a családfáikat. Talán sokunknak soha nem is készült volna ez el. Másból pedig sokaknak nem is fog soha elkészülni, amíg a Gondviselő nem küld valakit, aki vagy elkészíti, vagy arra biztat, hogy jó megvizsgálni és ismerni a gyökereinket. Tudni azt, hogy honnan jövünk, s hová tartunk.

SEBESTYÉN ELŐD

Új sisak került a toronyra Poklosteleken

Látványos momentumához érkezett a poklostelki református templom renoválása: leemelték a toronysisakot, hogy helyére új kerülhessen.

Poklostelek református temploma 1791-ben leégett, két évre rá újjáépítették. 1799-ben fejezték be a templomhajó újjáépítését, 1808-ban pedig kész lett a torony is: téglából készült, zsindelezett volt. 1891-ben a zsindelet cserépre cserélték, 1943-ban pedig a cserepet bádogra. A torony bádogozását 1976-ban végezték el, akkor állítólag egy úgynevezett időkapszulát is tettek a burkolat alá. Az évek múltán aztán újra esedékessé vált a renoválás, sőt, a templomot 2012-ben életveszélyesnek nyilvánították, amit a munkálat megkezdése követett.

A torony és a tető szerkezete több mint 200 év után került lecserélésre: 2014-15-ben a tető, 2016-ban pedig a torony.

A szükséges dokumentumok beszerzése évekre telt, a konkrét munkálatok csak 2014-ben kezdődhetek meg. A gyülekezet (165 gyülekezeti tagból 90 az egyházfenntartó, 40 gyer-

mek és iskoláskorú fiatal) időközben a vasárnaponkénti istentiszteleteken a Lippai József gyülekezeti házban vehet részt, ahova sikerült beköltöztetni az 1995-ben felújított templombútorzatot, s melyet 1984-beli államosítását követően 2008-ban sikerült újra birtokba venni.

A renoválási munkák megkezdése után szembesültek azzal, hogy a toronytest gerenda-szerkezete annyira korhadt állapotban van, hogy elkerülhetetlen a teljes csere. Így egy új toronysisakot is kapott a templom, amelyet egy szalárdi cég készített el, a régi levételében Jakabbfy László mérnök segédkezett. Utóbbi-tól megtudtuk: a régi 3 tonnát nyomott és 15 méter magas, az új 3,5 tonna súlyú és 17 méter magas. A kupola fa tartószerkezete mintegy 2 hét alatt készült el, a bádog megmunkálása pedig 3 teljes hetet vett igénybe, és hét ember dolgozott azon, hogy a toronygömb, a zászló, a csillag és a villámhárító felkerüljön. A már említett régi időkapszulát nem találták meg a levételkor, ennek az lehet az oka, hogy bádogtető alatt, rekkenő hőségben, ennyi ideig, ha nincs megfelelően lekezelve, nem marad meg.

Az új toronysisak alá is helyeztek időkapszulát, az egyház történetéről összegyűjtött 40 oldalnyi dokumentációt helyezték el benne, illetve a Harangszó gyülekezeti lap egy példányát. (Rencz Csaba és a Bihari Napló nyomán)

Egyházmegyei ifjúsági tábor Szamosardón

Több mint 50 résztvevővel, Szamosardón szerveztük meg a nagybányai egyházmegye ifjúsági táborát, amelynek témája C. S. Lewis: *Narnia krónikái* című regénysorozatának második kötete volt. A tábort Orbán István lelkipásztor, ifjúsági előadó vezette.

A mű keresztyén feldolgozása során többek között a találkozás, áldozat, új élet, harc, győzelem témákat érintették az előadók: Csiszér István, Kovács Péter, Vékony Roland lelkipásztorok és Tar Renáta vallástanár.

Gellén Sándor esperes már az első nap megadta a tábor alaphangját, figyelmeztetve mindenkit, hogy várhatóan a Krisztussal együtt való szenvedés, a hitért való kiállás, vagy az attól való eltántorodás fogja meghatározni az európai keresztyénség jövőjét. Hitünket mutassuk meg cselekedeteink által, főként az egymás iránti szeretetre fókuszálva, hogy mindenki láthassa meg a bennünk élő Krisztust.

Ez a gondolat köszönt vissza Alföldi-Lakatos Tibor szolgálatából is, aki a két testvér példázata alapján (Mt 21,28-32) az Istennek való teljes engedelmség szükségességére mutatott rá. Az esti áhítatok rendjén Gellén Máté és Tóth Henrietta teológiai hallgatók az Isten előtti megállás, elszámolás tényével szembesítették a táborlakókat, felragyogtatva a kegyelem és az Istenhez való odafordulás lehetőségét. Ez az Istenhez térés azzal jár, hogy

megfeszítetik számomra a világ, s én is a világ számára (Gal 6,14), ahogy a helyi lelkipásztor, Tóbiás Tibor szolgálata során felhívta rá figyelmünket. Az úrvacsorával egybekötött záró istentiszteleten Orbán István lelkipásztor Mal 3,13-14.18 alapján azzal bocsátott haza minket, hogy ezután is az igazi értékeket keressük, térjünk Istenhez és éljünk úgy, hogy általunk sokan megismerjék az élő Urat.

Isten áldását tapasztaltuk ezen a héten, lelkünk felüdült és megpihent az Ige közelében, de megtanultunk egymásra is figyelni, örvendezve együtt lenni a különféle programokon, mint a kézműves tevékenységek (pl. fazekaság, üvegfestés, textilfestés Kőszeghy István fazekasmester és Varga Diana képzőművész vezetésével), csapatépítő játékok, vagy kirándulás a zsidói botanikus kertbe. Köszönjük egyházmegyénk fiatal zenészeinek, hogy együttlétnünket még örömtelibbé tették azáltal, hogy gondoskodtak a színvonalas, fiatalos, Istent dicsérő dallamokról.

Köszönjük Nagy Annamária igazgatónőnek és Vicsai János egyházmegyei főgondnoknak, hogy házigazdáként újra támogattak minket, továbbá köszönet a nagybányai egyházmegyének, valamint a Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt.-nek a tábor anyagi támogatásáért! Isten áldása legyen a táborozókon, szervezőkön, támogatókon egyaránt!

TAR RENÁTA

Hova vezet a muzulmánok tömeges megkeresztelkedése?

Az egyházak adatai szerint egyre több, Európába érkezett muzulmán veszi fel a keresztyéniséget; a brit, német és osztrák katolikus és protestáns egyházi források egybevágóan a folyamatot illetően. Nagy kérdés, hogy mi áll a növekvő számú áttérési szándék mögött.

Hivatalos számadatok nem állnak rendelkezésre, de Nyugat-Európában láthatóan és szembeötlően egyre több muszlim jár a keresztyén templomokba; olyan bevándorlók, akik a Közel-Kelet és Közép-Ázsia háborúi elől vagy gazdasági okokból menekültek Európába.

Több – egyházi és szociológiai – kutatás is foglalkozik a jelenséggel, amelyek szerint a növekvő számok mögött vegyes motivációk állnak. Többek között az új élethez alternatívaként kapcsolódó új vallásban való lelkes hit, a különböző keresztyén csoportoktól kapott segítség, valamint az a remény áll, hogy az áttérés talán pozitívan hat a menedékkérés elbírálására, és nem fogják kiutasítani Európából.

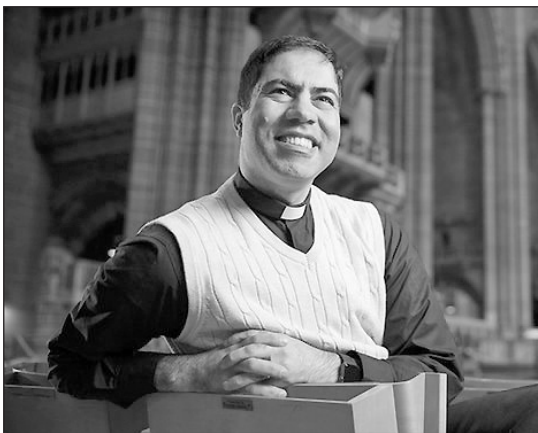
Az európai keresztyénség történetében még nem látott jelenség több szakember érdeklődését is felkeltette. A keresztyén gyülekezetekbe való betagozódásban ugyanis aligha lehet – egyelőre – szétválasztani az indítékokat, és még a leglelkesebb misszionárius is be kell ismerje, hogy az áttérési vágy egyelőre nem Jézus Krisztus örömhírének szól, hanem sokkal inkább a napi két meleg ételnek és zsebpénznek. A befogadó – nagyvárosi – gyülekezetek sem igazán tudják egyelőre, miképpen is viszonyuljanak a dologhoz. Így hát sok helyen meglehetősen színes, de nem rossz hangulatú istentiszteleteket tartanak.

Berlin Steglitz nevű városrészében, a katolikus Szentháromság-templomban például két évvel ezelőtt 150 volt a hívek száma – ez napjainkra hétszázra emelkedett, javarészt az áttért muszlimoknak köszönhetően. A beilleszkedés itt sem könnyű, lévén, hogy most már valahogy úgy néz ki a helyzet, hogy nem is az idegenek kell beilleszkedjenek a honos gyülekezetbe, hanem a berliniek a frissen betért egyháztagok közé.

TÖMEGES KERESZTELÉSEK

Az európai keresztyénség életében már rég nem látott áttérési számok bódulatában ugyanakkor vannak józanabb hangok is, akik arra figyelmeztetnek, hogy a gyülekezetek etnikai összetételének megváltozásával kikerülhetetlenül meg fog változni annak arculata is.

A folyamatot látva és összevetve a keresztyénség áttérésekkel és kitérésekkel tarkított kétezer éves történetével, felvetődik a kikerülhetetlen kérdés: ha Európában az iszlám kerülne hatalomra, és kitérne egy keresztyén-üldözés, akkor vajon a most tömegesen keresztyénségre tért muzulmánokból hány maradna meg keresztyén hitében? Erre a kérdésre eddig

MOHAMMAD EGHTEDEARIAN ATYA

még senki sem mert válaszolni. Pedig az Egyház legelső ismertetőjele – Pál apostoltól és Irenaeus egyházatyától is tudjuk ezt – a szenvedésben való kitartás és a mártírium vállalása az Egyházért szintén szenvedő Úrért. Az európai bekeresztelkedési lázban a hitnek ez az aspektusa még nem merült fel.

SAJÁT HANG

Különös a története Mohammed Eghtedarianak, a liverpooli székesegyház papjának, aki szintén iráni menekült volt valamikor. Az Egyesült Királyságban tért meg, majd itt szentelték pappá. Mielőtt menedékjogot kapott volna, négy hónapot egy menekülttáborban töltött. „Minden nap kihívást jelentett, ugyanakkor gyönyörű volt. Kihívást jelentett, mert nem tudtam, nem utasítanak-e ki, és gyönyörű volt, mert éreztem, az Úr kezében vagyok. Megígértem az Úrnak: ha szabadon engednek, téged foglak szolgálni.”

Az arab származású európai keresztyének a leghatékonyabbak az Európába érkező muzulmánok megszólításában. A közös nyelv és kultúra komoly előre mozdító erő. Az egyre nagyobb számban megjelenő, arab kultúrájú, de keresztyénségre áttért közösségek Angliában egy új, eddig ismeretlen kulturális és teológiai arculatot hoznak magukkal az egyházba. Ezek a közösségek – érthető okokból – nagyon fogékonyak a 60-as években Dél-Amerikából indult, Juan Luis Segundo és Gustavo Gutiérrez katolikus teológusok képviselte felszabadítási teológiára, amely a maga rendjén erős társadalmi baloldali gondolati struktúrákat is tartalmaz. Az, hogy a jelenlegi pápa szintén dél-amerikai, egy újabb kapcsolópont.

A protestáns egyházak felemásan viszonyulnak a kérdéshez. Az evangélium egyetemes üzenetének parancsa és az európai keresztyénségnek és magának a kultúrának a látványos összeomlása és átrendeződése olyan feloldhatatlan teológiai ellentmondás, amire nem kevés egyházi vezető, teológus és lelkipásztor keresi a választ.

Keresve igaz hazát

Évezredekken át népek kerekedtek fel számtalanszor, hogy egy jobb helyet, egy igaz hazát keressenek maguknak és utódaiknak.

Most sincs ez másképp. Mindenki azt a helyet, azt a hazát keresi, ahol még egyáltalán érvényesülhet és megélhet. Hadak útján jár ma is Románia, Magyarország és Kelet-Európa milliárdnyi lakosa is távoli vidékek sok más milliárdnyi idegen népeivel együtt. Ott telepednek le, ahol éppen munkát kapnak, egyszerű szállást, ellátást. Nem könnyű mindent itt hagyni: családot, házat, barátokat. Nem könnyű egy egészen ismeretlen, idegen tájon leborgonyozni, aztán gyökeret verni egy másik földben.

Most mi legyen ennyi külföldre kikerült állampolgárral? A politikusok könnyen válaszolnak: jöjjenek haza! Vonatok, autóbuszok, repülők jönnek-mennek. Az út visszafelé – egyelőre még hazafelé – járható, és vissza lehet találni, és megtalálni az otthon, ahonnan származnak, ahol bölcsőben ringatták őket, ahol várja még az öreg szülő, vagy családtagok, a kert, a ház, az oda vezető út, mely most is feléjük fut... Ennyi! Néhány kellemesen kedves nap, hét, aztán indul a karaván visszafelé. Indul a vándor szerencsét próbálni. Indul, eddig csak a mesék világából ismert szegény legény, szegény leány, hogy munkát, pénzt keressen, beállva, melyiknek hová sikerül: gazdákhöz, óriásokhoz, boszorkányokhoz, tündérékhez, ahol néhány nap egy esztendő, de ha keményen dolgoznak, kincset kereshetnek.

S mennyi mindenre telik a vándorok erejéből: építők lehetnek, kertészek, utászok, szakácsok, öreg-, gyermek- és állatgondozók, favágók, mezőgazdasági munkások, orvosok, ápolók. És hogyan lehetséges, hogy itthon nincs szükség rájuk? Mégis visszahívja őket a Haza, kifordított tenyérrel, üres nézéssel.

Egyszer csak a vándor megáll és megállapodik. Gyökeret ereszt az idegen, lazább földbe, akár egy fa, és elfelejti, legálábbis megpróbálja, azt a másik köves, sziklás, agyagos, homokos szülőföldet. A vágy azonban még sokáig él benne, és elég egy szellő, egy felhő, egy lapuló álom, hogy sóhajait felébressze.

„Keresve igaz hazát... jöjjön el országod!” Egy olyan ország, ahol mindenkinek jó lehet, s főleg annak, aki dolgozni akar.

Milyen régen volt már, hogy Isten minden népnek saját helyet jelölt ki a világban! Mennyi felfordulás volt már azóta! Vajon megtalálja-e Isten az Ő népet ebben a világméretű felfordulásban?

Évforduló

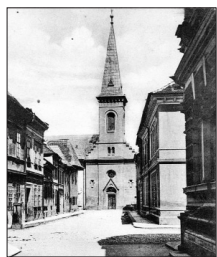
HARTMANN BEYER (1516–1577)

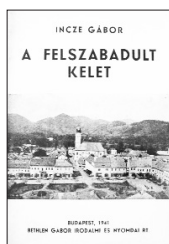
500 éve, 1516. szept. 30-án szül. Hartmann Beyer német lutheránus teológus, reformátor. Lp. szülővárosában, Frankfurtban (1546). Az orthodox lutheranizmus híveként ellenzi a katolikusok és protestánsok közötti kiegyezést elrendelő *Augsburgi Interim* (1548) bevezetését. Az ókori nyelvek mellett matematikával és csillagászatral is foglalkozott; kéziratban fennmaradt prédikációi 49 kötetet tesznek ki. *Johann Hartmann Beyer* (1563-1625) matematikus, orvos apja.

BÉKY SÁMUEL (1837–1891)

125 éve, 1891. szept. 29-én hunyt el Béky Sámuel ref. esperes. Zádorfalvi tanító (1857-60); sajkókeszi (1862), kövecsesi (1863), abaújszántói (1868), szepesi (1873), kassai (1874) lelkész; az abaúji egyházmegye (1881), a tiszán-inneni egyházkerület (1884) tanácsbírája; zsinati képviselő; a sárospataki főiskola igazgató-tanácsosa, jegyzője; az Abaúji egyházmegye esperese (1891). Zsinati tagként és írásaiban is a gyülekezetek papválasztási szabadságáért küzdött.

INCZE GÁBOR (1898–1966)

50 éve, 1966. szept. 23-án hunyt el Incze Gábor ref. lp. Nagybányai születésű; bp.-i vallás-tanár (1923); tahi-tótfalui hlp. (1926); pápai h. teol. tanár (1930-31); bp.-i val-lásoktatási igazgató (1936-43); nagyváradi (1943-44), óbudai (1945-56) lp. *A reformáció és ellenreformáció korának evangéliumi keresztyén egyházi írói sorozat szerkesztőjeként* (1935-48) több 16-17. sz.-i hungaricát adott ki újra. Fontos *A magyar református imádság a XVI. és XVII. században* (1931) c. tanulmánya.

Kora-keresztyén mártírok hiányzó névsora került elő

Egyiptomban egy középkori monostor padlója alatt igazi kincsesbányát találtak: a korai egyház ötödik századi, teljesen ismeretlen mártírúrára bukkantak rá.

Amaz a Törökországban található Edesszában az 5. század elején készítették el azon mártírok listáját, akik keresztyénségük miatt haltak vértanúhalált Perzsiában. A szerző a kódexlap oldalán a dátumot is feltüntette, így ennek alapján tudjuk, hogy az 411 novemberében készült, számolt be a mult-kor.hu portál.

A történelem mindannyiukról megfelekezett: a neveiket tartalmazó lapot ugyanis kitepték a könyvből, amely 1840 óta a British Library tulajdonában van. A hiányzó oldal a kódex első tudományos vizsgálata óta izgatta a történészeket és könyvtárosokat: nemrég azonban a lapot több más töredéssel együtt megtalálták az egyiptomi Deir al-Surian monostorban.

A töredékeket az intézmény padlózata alatt több más értékes ókori könyvritkasággal együtt fedezték fel, és a kutatók, akik most az 1000 éve elveszett kéziratok katalogizálásán dolgoznak. Az Oxfordi Egyetem kutatója, a lapokat azonosító dr. Sebastian Brock szerint az már most is bizonyos, hogy ez a legrégebbi, ma is létező keresztyén dokumentum.

Elmondása szerint a mártírok listája három töredékből áll, és annak azonosítása a könnyen megkülönböztethető kézírás miatt nem volt túl nehéz. Szerinte a lista nagyon fontos lehet az egyháztörténészek számára, hiszen a nevek legtöbbszörrel most találkoztak első alkalommal, és ezáltal sok ismeretlen részlettel gazdagodott a korszak és a térség története. Perzsiában azért halhattak sokan mártírhalált, mert Róma akkor már hivatalosan a keresztyénséget követte, de az ellenes perzsák üldözték Róma új vallását.

Fricska

Egyszer régen a debreceni református kollégiumban esett meg, hogy megdőglött az a számár, amelyikkel naponta hordták a piacról és a környező falvakból az élelmiszer adományokat a diákoknak. A rektor éppen Pesten járt hivatalos ügyben, úgyhogy főtt a feje a kollégiumi számvevőnek, hogy miképpen is

legyen ezután. Nagyon kellett volna egy másik számarat venni, de a rektor úr engedélye nélkül mégiscsak nem jól jönne az ki. A számvevő sürgős táviratot adott fel Pestre a rektornak: „– Megdőglött a számár. Várjuk meg a rektor urat, vagy vegyünk egy másik számarat?”

HARANGSZÓ

A Királyhágómelléki Református Egyházkerület gyülekezeti lapja
ISSN 1221-0323
Megjelenik kéthetente.

Szerkesztőbizottság: Ghitea-Szabó József-Levente, Oroszi Kálmán, Ráczi Ervin, Szomor Attila, Tokár Sándor, Törös Beáta, Wagner Erik. Felelős szerkesztő: Visky István. Tördelőszerkesztő: Petrikó Ildikó. Szerkesztőség: 410202 Nagyváradi, Sulyok István u. 9. sz. Tel.: 0726-242824, 0259-435386. E-mail: harangszoujsag@gmail.com. Honlap: www.kiralyhagomellek.ro, http://www.facebook.com/harangszo, http://www.harangszoujsag.wordpress.com.

A lap terjesztése a lelkészi hivatalokon keresztül történik. A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy a beérkező írásokat rövidített és szerkesztett formában közölje. Meg nem rendelt kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza.